

Mgr. Natálie Čermáková
Police Academy of the Czech Republic in Prague
Faculty of Safety Management
Department of Security Studies
n.cermakova@polac.cz
ORCID: ID 0009-0008-3181-4919

Šedí vlci – potenciální bezpečnostní hrozba pro Evropu

Grey Wolves – a Potential Security Threat to Europe

Abstrakt

Útoky na turecké disidenty, zahraniční novináře, Armény a Kurdy, odpor k demokratickým principům, protestní násilné i nenásilné akce, netolerance, rasismus a antisemitismus jsou jen některé z činností turecké ultranacionalistické organizace zvané Šedí vlci, která svou radikální ideologií představuje v evropské společnosti narušitelskou entitu. Cílem této studie bylo přinést komplexní přehled o organizaci Šedí vlci, o jejím ideologickém a historickém vývoji a celkové amorfní struktuře se zaměřením na její působení ve vybraných evropských zemích. Současně bylo zjištěno, že Šedí vlci skutečně mohou představovat možné ohrožení bezpečnosti Evropy a rovněž významný subjekt při vytváření paralelní společnosti zejména v Německu, kde studie zohlednila rovněž otázku atraktivity Šedých vlků v turecké diaspoře.

Klíčová slova: Šedí vlci, Turecko, ultranacionalismus, extremismus, panturkismus, bezpečnostní hrozba.

Abstrakt

There are a number of incidents such as attacks on Turkish dissidents, foreign journalists, Armenians and Kurds, opposition to democratic principles, violent and non-violent protest actions, intolerance, racism, and anti-Semitism, which are the responsibility of the Grey Wolves organization whose radical ideology represents a disruptive entity in European society. The aim of the study has provided a comprehensive overview of the Grey Wolves, its ideological and historical development and its amorphous structure with a focus on activities of the Grey Wolves in selected European countries. Besides other things, this study has identified that the Grey Wolves indeed can represent the real threat to the security of Europe and also be a significant entity in the creation of a parallel society, especially in Germany, where the study also looked into the question of the attractiveness of Grey Wolves within the Turkish diaspora.

Keywords: Grey Wolves, Turkey, Ultra-Nationalism, Extremism, Pan-Turkism, Security Threat.

Úvod

Pozornost společnosti v Evropě se z hlediska politického a bezpečnostního diskurzu stále více zaměřuje na teroristické a zejména džihádistické organizace, přičemž však podceňuje nebezpečí politického extremismu¹ například v podobě islamismu a ultrapravicového extremismu, které jdou mnohdy ruku v ruce. Státy Arabského poloostrova, zejména Katar a Saúdská Arábie, ale také euroasijské Turecko, jsou jedny ze zemí, jež svými finančními prostředky ovládají řadu organizací a hnutí, prostřednictvím nichž se snaží zvyšovat svůj vliv v zemích Evropy. O Turecku je známo, že disponuje klastrovou sítí utajených spojeneckých složek roztroušených zejména v německy mluvících zemích jako je Švýcarsko, Rakousko a Německo, kde je turecká populace hojně zastoupená.² Do značné míry bez povšimnutí široké veřejnosti se v Německu etablovala také síť tureckých ultranacionalistů známých jako Šedí vlci. Dnes toto uskupení začíná představovat poměrně dosti početnou organizaci, která se však zdá být podceňována. Konkrétně na německé půdě existují Šedí vlci již po několik dekád, členy či příznivce této turecké organizace je ovšem možné nalézt po celé Eurasii, zejména v Ázerbájdžánu a Rusku, dále také v Sýrii a Thajsku, ale i v zemích Evropy – na Kypru, v Rakousku, Belgii, Nizozemsku, Švédsku, Francii a nejpočetněji právě v Německu, kde Šedí vlci dokonce představují největší pravicově orientovaný extremistický útvar.

Tureckým Šedým vlkům je v zahraniční literatuře věnována stále malá pozornost a domácí literatura se touto problematikou nezabývá takřka vůbec. Pro účely bližšího zkoumání a analýzu zdrojů byla do jisté míry využita externě také databáze banky sociálněvědních dat Sociologického ústavu AV ČR, v tomto ohledu však nebyl zpracován ani archivován žádný relevantní průzkum či šetření, které by se k dané problematice vztahovalo. Z metodologického hlediska byla použita konceptualizace získaných informací primárně ze sekundárních elektronických zdrojů a následná deskriptivní analýza. Tato přehledová studie zkoumá organizaci tureckých Šedých vlků chronologicky z hlediska historického a politického vývoje s přesahem do bezpečnostních aspektů v kontextu působení Šedých vlků v zemích Evropy.

Výzkumnou otázkou je, zda Šedí vlci představují skutečně potenciální hrozbu pro evropskou bezpečnost, přičemž za bezpečnostní hrozby jsou považovány odpor Šedých vlků k demokracii, netolerance a páchání násilí v evropské společnosti. V článku bude dále zkoumáno, zda činnost Šedých vlků odpovídá těmto hrozbám.³

Počátky organizace

V Turecku řada extremistů vyzdvihuje silnou roli islámu ve společnosti. Panuje mezi nimi i rozšířená představa o zvláštním spojení islámu a „tureckosti“. Ideologické spektrum zejména pravicového extremismu v Turecku sahá od sekularistů tíhnoucích

¹ Více k otázce politického extremismu vhodně např. MAREŠ, Miroslav; SVOBODA, Ivo a Eduard STEHLÍK. *Extremismus jako bezpečnostní hrozba*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2011, s. 10-11.

² V součtu tří uvedených zemí je počet Turků asi 3,7 milionu, tj. 3,7 % turecké populace. Poslední údaje o tomto součtu jsou dostupné ze statistik z roku 2017.

³ Definici hrozby podobně vymezuje např. SMOLÍK, Josef; ŠMÍD, Tomáš a kol. *Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století*. Brno: MUNI, 2010. s. 10, 267; a dále také DANICS, Štefan. *Extremismus – hrozba demokracie*. Praha: Police History, 2002.

k zakladateli turecké republiky Atatürkovi, až po jedince toužící po obnovení Osmanské říše, kde jsou stále zakořeněné historické, ale i morální hodnoty dnešní Turecké republiky.¹ Zánik Osmanské říše po první světové válce znamenal obrovskou ztrátu území dříve kontrolovaného říší a rovněž konec statusu spojnice muslimského světa. Rozpad říše a změny pro Turky s tím spojené přitom měli na svědomí „neturci“ a jinověrci.

Ideový základ u Šedých vlků se opírá o myšlenky raných tureckých nacionalistů, zejména Ziyi Gökalpa, Husajna Nihala Atsize,² Fethi Tivitoğlua a Rih Oğuz Turkana, kdy počátkem 20. století propagovali tito radikální nacionalisté poněkud rasistické myšlenky, jako je rasová, ale i historická či morální nadřazenost všech turkických národů.³ Tyto myšlenky mají jednotící ideologické označení turanismus a panturkismus.⁴ Někteří aktivisté z řad Šedých vlků usilují o vlastní impérium zvané „Turan“, které by se rozkládalo na obrovském území daleko za územím dnešního Turecka až na Balkán.⁵ Šedí vlci považují turecký národ za nadřazený etnicky, teritoriálně, politicky i kulturně. Vyjádření této přehnané turecké identity však často vede k degradaci jiných etnických skupin – netureckých (křesťanských, arménských, židovských aj.), které bývají organizací prohlašovány za tzv. „nepřátele tureckosti“.⁶ Kromě extrémně nacionalistické ideologie je i islám formujícím prvkem ideologie Šedých vlků, přičemž tak činí z této organizace nositele tzv. „turecko-islámské syntézy“, kterou silně prosazoval v 90. letech tehdejší turecký prezident Turgut Özal a na jehož myšlenky navazuje nyní vládnoucí strana v Turecku – AKP (*Adalet ve kalkınma partisi* – v překladu Strana spravedlnosti a rozvoje).⁷

¹ SENDKER, Marion. Germany's mission to muzzle the Grey Wolves. *Qantara.de* [online]. 2020 [cit. 12-07-2022]. Dostupné z: <https://en.qantara.de/content/turkish-ultranationalist-right-wing-extremists-germanys-mission-to-muzzle-the-grey-wolves?nopaging=1>

² Podílel se také na masakrování Židů v roce 1934, tzv. Thrácké pogromy. BAYRAKTAR, Hatice. The anti-Jewish pogrom in Eastern Thrace in 1934: new evidence for the responsibility of the Turkish government. *Patterns of Prejudice*. Volume 40, 2006. DOI: <https://doi.org/10.1080/00313220600634238>.

³ Více než pravděpodobná se jeví také skutečnost, že tyto nacionalistické myšlenky mohly připravit půdu pro arménskou genocidu, kterou Turecko spáchalo proti Arménům během let 1915 až 1918. MANUKYAN, Suren. From a Fateful Revolution to the Dream of Pan-Turkism: Causes of the Armenian Genocide. *EVN report* [online]. 2021 [cit. 19-07-2022]. Dostupné z: <https://evnreport.com/magazine-issues/from-a-fateful-revolution-to-the-dream-of-pan-turkism-causes-of-the-armenian-genocide-2/>.

⁴ Turanismus a panturkismus jsou význačné cílem sjednotit turkické národy od Balkánu přes Střední Asii po čínskou autonomní oblast Sin-ťiang v jednotnou říši, přičemž etnická příslušnost při sjednocování nehraje takovou roli jako společný turkický jazyk lidí v této oblasti, lze tak hovořit o tzv. jazykovém nacionalismu.

⁵ STODDARD, T. Lothrop. Pan-Turanism. *The American Political Science Review*. Vol. 11, No. 1, pp. 12-23. DOI: doi.org/10.2307/1944138.

⁶ Who Are the Extremist 'Grey Wolves'? *EURASIA* [online]. 2021 [cit. 05-08-2022]. Dostupné z: <https://eurasia.ro/2021/12/01/who-are-the-extremist-grey-wolves/>. *Verfassungsschutzbericht 2021*. Berlin: Bundesamt für Verfassungsschutz, 2021, s. 254. ISSN 0177 0357. Dostupné také z: www.verfassungsschutz.de.

⁷ KROPÁČEK, Luboš. Turecko uprostřed horkého léta. *Katolický deník* [online]. 2016 [cit. 18-08-2022]. Dostupné z: <https://www.katyd.cz/clanky/turecko-uprostred-horkeho-leta.html>.

Turecko během druhé světové války zůstávalo oficiálně neutrální, ovšem stran Německa měli výše zmínění „otcové zakladatelé“ a radikální turečtí nacionalisté značnou podporu, neboť Německo držící se taktického motto „Drang nach Osten“¹ usilovalo o užší spojení s blízkovýchodními zeměmi jednak z důvodu strategických, kvůli bohatým zdrojům surovin,² ale také ideologických, jako možní spojenci proti západním mocnostem.³ S podporou nacistického Německa⁴ se tak ve 30. letech turečtí nacionalističtí extrémisté a jejich příznivci zorganizovali do sdružení pod názvem *Ülkücü* či *Ülkücüler* (Idealisté).⁵ V současnosti je tento název používán jako obecný termín pro všechny turecké pravicové extrémisty, i když ne všichni příznivci toto označení bez výhrad sdílejí. Název Šedí vlci (tur. *Bozkurtlar*) je spíše neformální, a v tureckém politickém diskurzu se používá jen zřídka.⁶ Od tohoto názvu je ovšem odvozen symbol a identifikátor Šedých vlků, kterým je tzv. vlčí pozdrav, při němž prsty pravé ruky vytvářejí hlavu vlka a současně i logo organizace s vyobrazením vlka v tureckém půlměsíci.

Obr. 1 Typické gesto a logo organizace Šedí vlci.⁷

¹ „Tah na východ“.

² Turecko mělo například značnou zásobu chromové rudy.

³ BOZAY, Kemal, MANGITAY, Orhan. „Ich bin stolz, Türke zu sein!“ Graue Wölfe und türkischer (Rechts)Nationalismus in Deutschland. *Mobileberatung – NRW* [online]. Wuppertaler Initiative für Demokratie und Toleranz e.V. Sebastian Goecke: Wuppertal, 2016 [cit.15-08-2022]. Dostupné z: <https://www.mobile-beratung-nrw.de/fileadmin/content/news/02-Brosch%C3%BCre%20%20Graue%20W%C3%B6lfe%20und%20t%C3%BCrkischer%20%28Rechts-%29Nationalismus%20in%20Deutschland.pdf>

⁴ Šedí vlci jsou ovlivněni také pohledy Adolfa Hitlera na rasismus. Jeho kniha *Mein Kampf* (tur. *Kavgam*) je mezi tureckými pravicovými extrémisty velmi oblíbená.

⁵ Lze se setkat také s označením *Ülkücü Ocakları* v překladu „Sídla idealistů“.

⁶ LO MASCOLO, Gionathan. Turkish extremist group Grey Wolves finds a favourable climate in Germany. *Open democracy* [online]. 2021 [cit.16-08-2022]. Dostupné z: <https://www.opendemocracy.net/en/countering-radical-right/turkish-extremist-group-grey-wolves-finds-a-favourable-climate-in-germany/>.

⁷ 4 Turkish bus drivers fired over gray wolf sign in Vienna. *Daily Sabah* [online]. 2020 [cit.17-08-2022]. Dostupné z: <https://www.dailysabah.com/politics/2020/01/31/4-turkish-bus-drivers-fired-over-gray-wolf-sign-in-vienna>.

Během druhé světové války debutoval na politické scéně v Turecku pozdější vůdce Šedých vlků Alparslan Türkeş, který sehrál průkopnickou roli při upevňování radikálního tureckého nacionalismu, jenž pod záštitou Strany nacionalistického hnutí zasel půdu pro vznik organizace Šedí vlci v podobě, jaké je známá dodnes. „Başbuğ“, neboli „vůdce“ – jak byl Alparslan Türkeş nazýván, se v roce 1965 stal předsedou Republikánské rolnické a národní strany (CKMP), díky čemuž získal dostatek vlivu na to, aby vyšší posty stranických orgánů obsadil svými příznivci. V roce 1969 dal vzniknout nové ústavě strany, v níž byla Türkeşova práva jako vůdce strany rozšířena spolu s novým názvem „Strana národního hnutí (tur. *Milliyetçi Hareket Partisi*), zkráceně známé jako MHP. V pozdějších 70. letech minulého století nabraly aktivity Šedých vlků násilný charakter, organizace se radikalizovala a začala působit jako ozbrojená složka MHP, postupně se organizovaly a přidružovaly nové militantní mládežnické skupiny a polovojenská komanda, která byla následně zodpovědná za útoky zejména na levicově orientované představitele, novináře, disidenty, Armény, Židy a Kurdy.¹

Násilné kauzality i mimo hranice Turecka a turecká zahraniční politika

Kauzalit příslušících Šedým vlkům by se dala vyjmenovat celá řada. Spojitost s Šedými vlky má například Mehmet Ali Ağca, který byl známým příznivcem organizace a jemuž je připisován také pokus o atentát na papeže Jana Pavla II. na Svatopetrském náměstí v Římě z roku 1981.² Šedí vlci jsou mimo jiné obviňováni rovněž z vraždy turecko-arménského novináře Hrant Dinka,³ kterého třemi ranami do hlavy popravil teprve sedmnáctiletý turecký nacionalista Ogün Samast. Dink byl zároveň otevřeným zastáncem vzájemného respektu mezi většinovým obyvatelstvem Turecka a jeho arménskou menšinou. Případ vešel ve známost také proto, že se příslušníci turecké policie na policejní stanici následně s obviněným fotografovali a vyjádřili tak jeho činu značné sympatie.⁴

Šedí vlci nesou podíl i na vraždě novináře Kutlu Adaliho, ke které došlo v roce 1996. Adali byl známý tím, že kritizoval tureckou politiku vůči Kypru.⁵ Předpokládá se,

Verfassungsschutzbericht 2021. Berlin: Bundesamt für Verfassungsschutz, 2021, s. 248. ISSN 0177 0357. Dostupné také z: www.verfassungsschutz.de.

¹ JENKINS, Gareth. *Political Islam in Turkey: Running West, Heading East?* Palgrave Macmillan, 2008, s. 130.

Enlightenment and Extremism Research Unit. *The Grey Wolves conquering Europe*. *MENA-STUDIES*. [online]. 2020 [cit.28-08-2022]. Dostupné z: <https://mena-studies.org/the-grey-wolves-conquering-europe/>.

AKMAN, Ozkan. *BAŞBUG ALPARSLAN TURKES AND THE NATIONALIST MOVEMENT PARTY. Social, Political, Economic and Other Developments Occurred in Turkey between the Years of 1980-2000*. ISRES Publishing, 2019, s. 1-2.

² Grey wolves. *Global security* [online]. 2020-2022 [cit.05-08-2022]. Dostupné z: <https://www.globalsecurity.org/military/world/para/grey-wolves.htm>.

³ RAMMERSTORFER, Thomas. *Graue Wölfe: Türkische Rechtsextreme und ihr Einfluss in Deutschland und Österreich*. LIT Verlag Münster, 2018, s. 3. (e-book).

⁴ Police investigate images of journalist's alleged killer. *The Guardian* [online]. 2007 [cit.12-08-2022]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2007/feb/02/turkey.media>.

⁵ Grey wolves. *Global security* [online]. 2020-2022 [cit.05-08-2022]. Dostupné z: <https://www.globalsecurity.org/military/world/para/grey-wolves.htm>.

že se Šedí vlci podíleli také na masakru tří církevních misionářů německého a tureckého původu v nakladatelství Zirve v roce 2007. Tyto tehdejší vraždy podnítily strach mezi malou tureckou křesťanskou menšinou a vyvolaly značné obavy z rostoucího nacionalismu a nepřátelství vůči nemuslimům v Turecku.¹ Šedí vlci byli rovněž zapojeni do operace Gladio, kterou vytvořily CIA a britská tajná služba ve spolupráci s vojenskou aliancí NATO a evropskými vojenskými tajnými službami po druhé světové válce. Tyto operace se zabývaly především sledováním, pronásledováním a mučením tureckých levicových aktivistů.² Organizace Šedých vlků pravděpodobně stojí i za bombovými útoky, k nimž došlo v roce 2015 v Bangkoku a které vedly k zabití 20 lidí.³ Tyto incidenty demonstrují vzorec cílených atentátů prováděných hrstkou organizovaných pachatelů. Každý případ však zahrnuje řadu nejasností a nezodpovězených otázek, které i po uplynutí několika let zůstávají nezodpovězeny.

V roce 1997 po smrti Alparslana Türkeşe se novým předsedou MHP stal Devlet Bahçeli a strana se rozhodla pro poněkud umírněnější přístup a již otevřeně nepropagovala násilí, v průběhu let i přibývalo příznivců strany a získávala v zemi na oblibě.⁴ Devleta Bahçeliho považují Šedí vlci rovněž za svého vůdce, přestože má organizace svého prezidenta, jímž je Ahmet Yiğit Yıldırım. Šedí vlci jsou s MHP nadále úzce spojeni dodnes a představují jakési pouliční hnutí či polovojenské křídlo této strany.⁵

V pozdějších letech v červnových volbách v roce 2015 jinak vůdčí AKP ztratila parlamentní většinu poprvé od svého nástupu k moci v roce 2002, rozhodla se proto pro politickou spolupráci s MHP, která nadále trvá a parlamentní většina AKP v Turecku tak stále závisí na udržení podpory od MHP.⁶ V roce 2017 se v ústavním referendu obě strany vyslovily pro změnu turecké ústavy s cílem zavést prezidentský systém a rozšířit pravomoci tureckého prezidenta Recepta Tayyipa Erdoğan.⁷

¹ Church officials in eastern Turkey granted police protection over murder threat. SCF [online]. 2022 [cit.15-09-2022]. Dostupné z: <https://stockholmcf.org/church-officials-in-eastern-turkey-granted-police-protection-over-murder-threat/>

² GINGERAS, Ryan. *Heroin, Organized Crime, and the Making of Modern Turkey*. Oxford: Oxford University Press, 2014, s. 227-228. (e-book)

³ Were the Grey Wolves behind the Erawan bombing? *Bangkok post* [online]. 2021 [cit.22-09-2022]. Dostupné z: <https://www.bangkokpost.com/opinion/opinion/680872/were-the-grey-wolves-behind-the-erawan-bombing>.

⁴ V centru politiky MHP je takzvaná „Doktrína devíti světél“, která staví na devíti základních ideologických myšlenkách a prvcích charakteristických pro MHP, devět světél přitom představuje nacionalismus, idealismus, čest, jednotu, rolnictvo, vědu, svobodu a nezávislost. Politologové se v tomto ohledu shodují, že dikce a obsah této doktríny silně připomínají Hitlerův „Mein Kampf“. Grey wolves. *Counter extremism project* [online]. 2022 [cit.06-08-2022]. Dostupné z: <https://www.counterextremism.com/threat/grey-wolves>.

⁵ Grey wolves. *Counter extremism project* [online]. 2022 [cit.06-08-2022]. Dostupné z: <https://www.counterextremism.com/threat/grey-wolves>.

⁶ V roce 2018 dokonce utvořily koaliční Lidovou alianci.

⁷ OKTAY, Sibel. *Turkey's Phantom Coalition: The AKP-MHP Partnership and Turkish Foreign Policy*. University of Illinois at Springfield, 2020. s. 16-19. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/345687445_Turkey's_Phantom_Coalition_The_AKP-MHP_Partnership_and_Turkish_Foreign_Policy.

V současné době jsou tak Šedí vlci i důležitým strategickým spojencem vlády AKP a tureckého prezidenta, kdy je toto nastalé spojenectví zároveň připisováno také událostem kolem údajného tureckého pokusu o převrat v červenci 2016, po němž AKP zintenzivnila politiku represí proti Kurdům a následovníkům kazatele Fethullah Gülena, jenž byl označen za hlavního agitátora převratu. Po pokusu o převrat se v ulicích objevovali příznivci Erdoğanova a Šedých vlků bok po boku, aby vyjádřili Erdoğanovi podporu a současně nesouhlas s nastalým převratem. Šedým vlkům se proto rovněž přezdívá „Erdoğanova prodloužená paže ve světě“.¹

Turecká zahraniční politika se za Erdoğanova začala ubírat panislamistickou a panturkickou cestou, přičemž ideologickou páteří této cesty mohou být právě přívrženci organizace Šedých vlků. Panislamismus a panturkismus byl současně možným pojítkem například mezi různými turkickými brigádami během občanské války v Sýrii. Určité aspekty nebezpečného spojenectví bylo možné vysledovat zejména během operací v syrském Afrinu, kdy se členové Šedých vlků, zejména v letech 2015 a 2016, připojili k bojovníkům za Islámský stát a jiným teroristickým frakcím po boku turkmenských jednotek v boji proti Kurdům páchajícím čistky turkmenských menšin. S propagandistickým heslem „za obranu osmanských zemí, za obranu vlasti“ bylo jejich cílem obsadit východní část podél řeky Eufrat a Kurdy z oblasti odstranit.² Jednou z bojových brigád během války v Sýrii byla i pobřežní divize vytvořená v roce 2015, vedená Alparlanem Celikem, ultranacionalistickým členem Šedých vlků, který měl údajně zastřelit ruského pilota Olega Peškova, jenž se katapultoval poté, co byl jeho letoun Tureckem v listopadu roku 2015 sestřelen, neboť se nepovoleně nacházel v tureckém vzdušeném prostoru.³

Během druhé války o Náhorní Karabach (září–listopad 2020) Turecko povzbudilo Ázerbájdžán, když mu poskytlo vojenskou podporu syrských žoldáků, aby bojovali po boku ázerbájdžánské armády. Řada těchto žoldnéřů byla zachycena na desítkách fotografií a videí používající zvláštní druh brutality vůči arménským křesťanům během

¹ Will the grey wolves-Erdogan's long arm in the world – end up on EU and US terrorist list? *Times of India* [online]. 2021 [cit.14-08-2022]. Dostupné z:

<https://timesofindia.indiatimes.com/world/middle-east/will-the-grey-wolves-erdogans-long-arm-in-the-world-end-up-on-eu-and-us-terrorist-list/articleshow/86357785.cms>.

² Turkey's nationalist 'Gray Wolves' enter Syrian fray. *Al-Monitor* [online]. 2016. [cit.04-08-2022]. Dostupné z: <https://www.al-monitor.com/originals/2016/02/turkey-syria-grey-wolves-emerge-as-jihadists.html>.

³ Osmanská říše se vrací. Pro současné Turecko se stala vzorem, země pečlivě pracuje na šíření vlivu. *Česká televize* [online]. 2018 [cit.14-08-2022]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2479006-osmanska-rise-se-vraci-pro-soucasne-turecko-se-stala-vzorem-zeme-peclive-pracuje-na>.

BOZKURT, Abdullah. Jihadist who killed Russian pilot revealed he was serving the Turkish state. *Nordic Monitor* [online]. 2021 [cit. 14-08-2022]. Dostupné z:

<https://nordicmonitor.com/2021/06/in-leaked-audio-the-killer-of-russian-pilot-admits-he-served-for-the-turkish-state-and-protected/>. Syrian Turkmen Groups in Latakia: An

Overview. *Bellingcat* [online]. 2019 [cit. 14-08-2022]. Dostupné z:

<https://www.bellingcat.com/news/mena/2019/02/07/syrian-turkmen-groups-in-latakia-an-overview/>.

této války včetně stínání hlav. Mnoho těchto násilných aktivit na fotografiích a videích doprovází i typický „vlčí“ pozdrav.¹

V současné době se objevují informace o zapojení Šedých vlků do probíhajícího konfliktu Ruska a Ukrajiny. V této oblasti se Šedí vlci angažovali hned několikrát, a to již během první čečenské války (1994-1996) a druhé čečenské války (1999-2000), kdy bojovali na straně čečenských separatistů proti ruské armádě. V posledních dnech se začaly objevovat i informace, že kromě některých měst na Donbasu, byli Šedí vlci nasazeni i na směr Charkov a Oděsa-Nikolajev.²

Šedí vlci v zemích Evropy

Šedé vlky můžeme najít v řadě zemí Evropy, například na Kypru, ve Francii, Nizozemsku, Belgii, Švédsku, Rakousku a Německu. Neformální název Šedí vlci je odvozen od turecké legendy o šedé vlčici (*bozkurt*), která chránila původní turecké osadníky. V Evropě však mají příbuzné organizace různá jména a často je spojitost s mateřskou organizací i z hlediska omezenosti informací těžko dohledatelná.³

Vliv Šedých vlků se rozšířil do turecké diaspory v evropských zemích prostřednictvím různých mládežnických organizací zejména během let 1970 a 1980. Tyto organizace jsou často považovány za vzdělávací odnože Šedých vlků, nejsou však nutně spojeny přímou hierarchickou strukturou, a ani neexistuje zřejmý a konzistentní standard, který by mezi sebou udržovaly, určitá uniformita je ovšem ve stejné ideologii a spojuje je také závazný étos loajality k tureckému národu a státu. Právě prostřednictvím těchto organizací získali Šedí vlci oporu v mnoha výše zmíněných zemích.⁴

Evropské debaty o možném zákazu Šedých vlků se poprvé rozproudily v Rakousku v roce 2019. Koncem tohoto roku přijal rakouský parlament zákon zakazující symboly extremistických organizací s cílem zabránit v propagandě terorismu v podobě, jakou propaguje například palestinský Hamas či al-Qáida, později byly na seznam těchto zakázaných symbolů připsány i symboly PKK, Muslimského bratrstva a v únoru roku 2019 i nacionalistický pozdrav Šedých vlků, k němuž se uvádí, že každý, kdo bude přistižen při propagaci tohoto gesta, bude čelit pokutě ve výši čtyř

¹ SMITH, A. and A. Alterthum. *Memri* [online]. 2022 [cit.07-09-2022]. Dostupné z: <https://www.memri.org/reports/turkeys-grey-wolves-organization-%e2%80%93-arm-president-erdo%c4%9fans-governing-coalition-%e2%80%93-fights-syria>.

² Why did Erdogan's "Grey Wolves" come to fight in Ukraine. *OOPS Top* [online]. 2022 [cit.15-09-2022]. Dostupné z: <https://oopstop.com/why-did-erdogans-grey-wolves-come-to-fight-in-ukraine/>.

3000 Grey wolves in Ukraine. *Voltaire network* [online]. 2022 [cit. 15-09-2022]. Dostupné z: <https://www.voltairenet.org/article216682.html>.

³ Nejčastěji jako Bozkurtlar, Ülkü Ocakları, Ülkücü/Ülkücüler a Ülkücü Gençlik (Idealistická mládež). Grey wolves. *Counter extremism project* [online]. 2022 [cit.17-09-2022]. Dostupné z: <https://www.counterextremism.com/threat/grey-wolves>.

⁴ ERSOZUGLU, Eren. Grey Wolves: Turkey's Shadow Network Facing Backlash in Europe. *Grey dynamics* [online]. 2021 [cit.02-09-2022]. Dostupné z: <https://greodynamics.com/grey-wolves-turkeys-shadow-network-facing-backlash-in-europe/>.

tisíc eur.¹ Turecké ministerstvo zahraničí na tento krok Rakouska okamžitě reagovalo výzvou, aby „tuto chybu“ rakouská vláda napravila a prohlásilo, že „je skandální, aby pozdrav Šedých vlků, který je i symbolem legální politické strany v Turecku (MHP), byl na stejném seznamu jako symbol PKK, krvavé teroristické organizace“.

Koncem června roku 2019 zaznamenala nejen rakouská média událost, kdy se na náměstí Keplerplatz v okrese Favoriten ve Vídni uskutečnily demonstrace kurdských žen poukazující na nárůst vražd žen v Turecku a v Rakousku, skupinu demonstrujících však napadli turečtí členové Šedých vlků. Akce se neobešla bez policejního zásahu a ženy se po útoku musely ukrývat několik hodin v nedaleké budově. Nešlo ovšem zdaleka o první incident Šedých vlků² v této oblasti, kde žije velmi početná turecká komunita, obdobný útok se totiž odehrál také v červnu stejného roku, kdy místní demonstrovali proti tureckým vojenským operacím probíhajícím v iráckém Kurdistánu a byli následně napadeni Šedými vlky. Členové Šedých vlků v okrese neoficiálně působí jako „ochránci“ dohlížející na pořádek ve městě, zakazují například také obyvatelům a návštěvníkům města konzumaci alkoholu a snaží se vytlačit Kurdy z veřejného života.³

Zejména z obav nárůstu islamismu v zemi a jeho možných nebezpečných projevů v podobě například vzniku extremistických ultranacionalistických sítí představila rakouská ministryně Susanne Raab v roce 2020 specializované výzkumné středisko, jehož hlavním cílem je dokumentovat aktivity a činnosti politického islámu. Ke vzniku střediska došlo také zejména v důsledku zmíněných incidentů při demonstracích, za nimiž stáli členové Šedých vlků. Počet členů Šedých vlků v zemi se pohybuje zhruba kolem pěti tisíc.⁴ Rada pro koordinaci islámských institucí a asociací v Rakousku však zřízení výzkumného střediska vnímá jako špionáž místních muslimů a považuje tyto aktivity vlády za nepřiměřené.

Ve Švédsku lze rovněž nalézt příznivce Šedých vlků. V dubnu 2016 švédský tisk Aftonbladet informoval o společné ramadánové večeři švédského ministra pro bydlení a městský rozvoj Mehmeta Kaplana s členy Šedých vlků. Kaplan povečeřel s tehdejšími viceprezidentem Turecké národní asociace ve Švédsku Barbarosem Leylanim, který několik dní před společnou večeří pronášel k malému davu Turků na náměstí ve Stockholmu slova o probuzení místních tureckých obyvatel a smrti těch, které označil za „arménské psy“. Dodal také, že Turci nemají rádi krev, ale mohou ji nechat téct, bude-li to potřeba. Novináři u stolu s ním a švédským ministrem zachytili mimo jiné také Ilhana Senturka, prezidenta pobočky Šedých vlků ve Švédsku. Kaplan po zveřejnění této zprávy v tisku trval na tom, že byl pouze hostem večeře a nenese za ni žádnou odpovědnost, v minulosti se však objevovala celá řada kontroverzí, kdy

¹ KIYAGAN, Askin. Austria: Ban on Turkish nationalist salute in practice. *Anadolu Agency* [online]. 2019 [cit.22-09-2022]. Dostupné z: <https://www.aa.com.tr/en/europe/austria-ban-on-turkish-nationalist-salute-in-practice/1406731>.

² V Rakousku jsou Šedí vlci označováni jako Ülkücü nebo Ülkü Ocakları.

³ Turkish Nationalistic „Grey Wolves“ Attack Women in Austria. *MENA Research center* [online]. 2020 [cit.24-09-2022]. Dostupné z: <https://mena-studies.org/turkish-nationalistic-grey-wolves-attack-women-in-austria/>.

⁴ Turkish Nationalistic „Grey Wolves“ Attack Women in Austria. *MENA Research center* [online]. 2020 [cit.24-09-2022]. Dostupné z: <https://mena-studies.org/turkish-nationalistic-grey-wolves-attack-women-in-austria/>.

byl mnohými označován za islamistu, načež Kaplan na základě tlaku premiéra ve stejném roce rezignoval na svou funkci ministra.¹

Pokud jde o vzájemné vztahy Francie a Turecka, ty byly v posledních několika letech spíše sporné, a to zejména kvůli turecké podpoře Ázerbájdžánu v jeho konfliktu s Arménií v oblasti Náhorního Karabachu. V roce 2020 se Erdoğan a francouzský prezident Emmanuel Macron také střetli po Macronových poznámkách o islámu a obhajobě karikatur proroka Muhammada, načež Erdoğan zpochybnil Macronovo duševní zdraví a vyzval k následnému bojkotu francouzských výrobků. V listopadu 2020 došlo poté k události, kdy byl památník arménské genocidy z roku 1915 poblíž Lyonu poničen protureckými hesly, konkrétně žlutými graffiti s iniciálami prezidenta Erdoğanova tedy „RTF“ a nápisem „Šedí vlci“ ve fr. *Loups Gris*.² Výsledkem bylo, že krátce po těchto incidentech francouzská vláda v témže roce zakázala působení Šedých vlků v zemi s odkazem, že jakékoli aktivity této skupiny povedou k pokutám nebo uvěznění. Francie se rozhodla pro zákaz organizace, neboť dle slov francouzského ministra vnitra Gerarda Darmanina podněcuje diskriminaci a nenávisť a je zapletena do násilných akcí.³ Ministerstvo zahraničí Turecka uvedlo, že zákaz Šedých vlků ukázal, že francouzská vláda je nyní zcela pod arménským vlivem, přitom by měla chránit svobodu shromažďování a projevu Turků ve Francii a prohlásilo toto vládní rozhodnutí za ostudné. Popřelo také samotnou existenci Šedých vlků a uvedlo, že Francie jedná s imaginární formací, přičemž dle vyjádření ministerstva je nepřijatelné zakazovat symboly, které jsou široce používány v mnoha zemích a nemají žádné nezákonné aspekty.⁴ Podle Kemala Cana, sloupkaře istanbulského internetového zpravodajského webu Gazete Duvar a znalce historie MHP, turečtí nacionalisté sympatizující s Šedými vlky zůstávají aktivní v Evropě pod různými názvy a přidruženými organizacemi, tudíž absence oficiální organizace s názvem Šedí vlci v Evropě rozhodně neznamena, že neexistuje a že by tak Francie jednala s imaginární formací.⁵

Příznivci Šedých vlků jsou také téměř ve všech západoněmeckých státech se zvláštní přítomností v Severním Porýní-Vestfálsku. Počet aktivních členů v Německu se odhaduje na 18 000,⁶ počet sympatizantů je však pravděpodobně mnohem vyšší.

¹ Swedish minister 'had dinner with Turkish fascists'. *The Local* [online]. 2016 [cit.08-08-2022]. Dostupné z: <https://www.thelocal.se/20160416/swedish-minister-photographed-with-turkish-fascists/>.

² Grey Wolves: Far-right group to be banned in France. *BBC News* [online]. <https://www.bbc.com/news/world-europe-54787028>.

³ SAHINKAYA, Ezel. Shadowy Turkish Ultra-Nationalist Group Under Scrutiny in Europe. *VOA – Voice of America* [online]. 2020 [cit.24-09-2022]. Dostupné z: https://www.voanews.com/a/extremism-watch_shadowy-turkish-ultra-nationalist-group-under-scrutiny-europe/6199344.html.

⁴ No: 276, 4 November 2020, Press Release Regarding the French Council of Ministers' Decision on the dissolution of the "Grey Wolves" Movement. *Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Türkiye* [online]. 2020 [cit.08-09-2022]. Dostupné z: https://www.mfa.gov.tr/no_-276_-bozkurtlar-hareketinin-kapatilmasina-iliskin-bakanlar-kurulu-karari-hk.en.mfa.

⁵ SAHINKAYA, Ezel. Shadowy Turkish Ultra-Nationalist Group Under Scrutiny in Europe. *VOA – Voice of America* [online]. 2020 [cit.24-09-2022]. Dostupné z: https://www.voanews.com/a/extremism-watch_shadowy-turkish-ultra-nationalist-group-under-scrutiny-europe/6199344.html.

⁶ Dle statistik z roku 2017.

Tento počet činí z Šedých vlků největší pravicově orientované extremistické uskupení v celém Německu, které dokonce trojnásobně převyšuje počet členů Národně-demokratické strany Německa zkr. z němčiny NPD,¹ údajně nejradikálnější nacistické strany v Německu.² Německé zpravodajské orgány se domnívají, že mezi neonacisty z NPD a organizací Šedých vlků v současné době dochází k ideologické konvergenci a vzájemnému sblížení. Navzdory této někdy příliš velké ideologické blízkosti však v průběhu desetiletí mezi německými pravicovými extremisty a Šedými vlky téměř neexistovala žádná znatelná skutečná spolupráce, výjimkou se stala pouze událost z dubna 2016, kdy se členové Šedých vlků objevili na demonstraci po boku aktivistů z neonacistické strany proti kurdské levicové PKK v jihoněmeckém Norimberku.

Šedí vlci se v Německu etablovali zejména prostřednictvím Federace asociací tureckých demokratických idealistů, také známé jako Německo-turecká federace (Almanya Türk Federasyon či ADÜTDF),³ která má sídlo ve Frankfurtu nad Mohanem. Z napojení na Šedé vlky je obviňována rovněž ATIB neboli Unie evropských a tureckých kulturních sdružení sídlící v Kolíně nad Rýnem.⁴ Oba spolky mají vliv na mnohá kulturní i obchodní sdružení, fotbalové kluby a mešity včetně islámských spolků a tím i na společenský život mnoha lidí tureckého původu v Německu.⁵ Navenek obě organizace prokazují odhodlání dodržovat německé právo a usilovně se snaží udržet si umírněné vystupování.⁶ Vzhledem ke své členské základně je však sdružení významným šířitelem pravicově extremistických myšlenek mezi Turky žijící v Německu, čímž tak porušuje princip rovnosti zakotvený v Základním zákoně (Grundgesetz) Německa a současně tak působí i proti integraci migrantů do německé společnosti.⁷

Šedí vlci v zemi netvoří žádné homogenní uskupení, nýbrž jde o rozlehlou a často amorfní síť přidružených organizací a klubů. Někteří Šedí vlci či jejich příznivci o sobě dávají vědět na pouličních shromážděních například o tureckých státních svátcích či pouličních protestech.⁸ Během údajného armádního pokusu o převrat v Turecku v červnu 2016 zaznamenala i některá německá města, jako

¹ Nationaldemokratische Partei Deutschlands (NPD).

² BOZAY, Kemal. Graue Wölfe – die größte rechtsextreme Organisation in Deutschland. *BPB* [online]. 2017 [cit.07-09-2022]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/themen/rechtsextremismus/dossier-rechtsextremismus/260333/graue-woelfe-die-groesste-rechtsextreme-organisation-in-deutschland/>.

³ RAMMERSTORFER, Thomas. Graue Wölfe: Türkische Rechtsextreme und ihr Einfluss in Deutschland und Österreich. LIT Verlag Münster, 2018, s. 1. (e-book).

⁴ Avrupa Türk Kültür Dernekleri Birliği.

⁵ Celostátně ADÜTDF a ATIB společně provozují asi 300 místních klubů a poboček.

⁶ *Verfassungsschutzbericht 2021*. Berlin: Bundesamt für Verfassungsschutz, 2021, s. 250-251. ISSN 0177 0357. Dostupné také z: www.verfassungsschutz.de.

⁷ BOZAY, Kemal. Graue Wölfe – die größte rechtsextreme Organisation in Deutschland. *BPB* [online]. 2017 [cit.08-09-2022]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/themen/rechtsextremismus/dossier-rechtsextremismus/260333/graue-woelfe-die-groesste-rechtsextreme-organisation-in-deutschland/>. PASQUET, Yannick. Turkey coup tensions spill onto German streets. *Yahoo news* [online]. 2016 [cit.28-09-2022]. Dostupné z: <https://news.yahoo.com/turkey-coup-tensions-spill-onto-german-streets-002155657>.

⁸ *Verfassungsschutzbericht 2021*. Berlin: Bundesamt für Verfassungsschutz, 2021, s. 249. ISSN 0177 0357. Dostupné také z: www.verfassungsschutz.de.

například Kolín nad Rýnem, shromáždění příznivců Erdoğanova, která byla doprovázena gesty zdvižených prstů pravé ruky ve tvaru vlka. Událost se poté opakovala i na demonstracích v Mnichově, Hamburku, ve Stuttgartu a v hlavním městě Berlíně.¹ Jiní „vlci“ se aktivně ozývají na sociálních sítích a zveřejňují nacionalistická hesla zpravidla pod anonymními účty.²

Tehdejší spolupředseda strany Zelených v Německu Cem Özdemir tvrdí, že Šedí vlci jsou zodpovědní za stovky vražd v Turecku, přičemž své násilné aktivity neomezují pouze na Turecko.³ Prohlásil také, že „nezáleží na tom, zda jde o Turky nebo Němce, ale ultranacionalističtí Šedí vlci by měli být zakázáni.“⁴ Když poté v roce 2016 schválil německý Bundestag společný návrh politických stran CDU, SPD a Zelených, v němž bylo masové zabíjení Arménů v Osmanské říši v letech 1915 a 1918 klasifikováno jako genocida,⁵ neobešlo se přijetí tohoto návrhu bez násilných protestů tureckých přistěhovalců v Německu a řadě německých politiků bylo rovněž vyhrožováno a byli zastrašováni.⁶

V říjnu 2020 Evropský parlament ve své výroční zprávě o Turecku vyzval Radu EU a její členské státy, aby zvážily přidání Šedých vlků na seznam teroristů EU. Ve zprávě se uvádí, že Šedí vlci jsou tureckou islamistickou polovojenskou organizací známou svou úlohou v různých konfliktech jako například v Sýrii a Náhorním Karabachu a důvodem, proč by měli být na seznam zařazeni je také fakt, že se podílí či podíleli na násilné činnosti v Evropě, včetně vražd členů PKK⁷ a pokusu o vraždu papeže Jana Pavla II. a vzhledem k tomu, že se rovněž podílí na výtržnostech proti arménské komunitě. Evropský parlament odsoudil tyto násilné činy a ideologii Šedých vlků, a dodal, že jejich rostoucí vliv představuje hrozbu pro světový mír a pro Evropu.⁸

¹ TÜRKISCHER RECHTSEXTREMISMUS IN DEUTSCHLAND – DIE GRAUEN WÖLFE. American Jewish Committee Berlin Ramer Institute, 2021. s. 28. Dostupné z: https://ajcgermany.org/system/files/document/AJC-Berlin_GrauenWolfe-Broschuere-RGB-A4.pdf.

² *Verfassungsschutzbericht 2021*. Berlin: Bundesamt für Verfassungsschutz, 2021, s. 250, 254. ISSN 0177 0357. Dostupné také z: www.verfassungsschutz.de.

³ Who Are the Extremist 'Grey Wolves'? *EURASIA* [online]. 2021 [cit.25-09-2022]. Dostupné z: <https://eurasia.ro/2021/12/01/who-are-the-extremist-grey-wolves/>.

⁴ AL-GHAZALI, Fawzi. The Grey Wolves: Erdoğan's extremist arm in Europe. *TRENDS Research & Advisory* [online]. 2020 [cit.25-09-2022]. Dostupné z: <https://trendsresearch.org/insight/the-grey-wolves-erdogans-extremist-arm-in-europe/>.

⁵ Tehdejší Německá říše jako hlavní vojenský spojenec Osmanské říše nesla v té době za tuto genocidu částečnou vinu.

⁶ SCHMIDT, Till. Die zweitgrößte rechtsextreme Bewegung in Deutschland: Die Grauen Wölfe. *Zentrum liberale moderne* [online]. 2021 [cit.28-09-2022]. Dostupné z: <https://libmod.de/groesste-rechtsextreme-bewegung-deutschlands-graue-woelfe-schmidt/>.

⁷ PKK Strana kurdských pracujících.

⁸ MOTION FOR A RESOLUTION on the classification of the Grey Wolves as a group involved in terrorist acts and subject to restrictive measures. *European Parliament* [online]. 2020 [cit.27-09-2022]. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-9-2020-0374_EN.html

Inclusion of Grey Wolves on EU terrorist list. *European Parliament* [online]. 2020 [cit.27-09-2022]. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2020-006101_EN.html

V listopadu 2020 poté německý Bundestag schválil opoziční návrh na zákaz organizace v zemi a vyzýval Spolkovou vládu, aby jej přijala.¹ Spolkové ministerstvo vnitra však zákaz organizace v zemi zamítlo. Opozice se přitom domnívá, že tento postoj Spolkového ministerstva vnitra vedeného stranou CDU/CSU ministerstvo zaujalo z důvodu dřívější spolupráce bavorské CSU s tureckými pravicovými extremisty.²

Vliv Šedých vlků na vznik paralelní společnosti v Evropě

Evropským parlamentem navrhované zařazení Šedých vlků na seznam teroristických organizací a zákazy typických „vlčích“ symbolů či samotné organizace vysílají Turecku zprávu, že jeho expanzivní zahraniční politika vůči zemím Evropy nezůstane bez kontroly. Totiž čím extrémnější je Erdoğanovo pohrdání evropskými demokratickými principy, tím zřetelněji pociťuje evropská společnost důsledky jeho vlivu. Události v Turecku poté odrážejí i nálady příznivců Šedých vlků zejména v Německu.³ Konkrétně Německo je domovem více než 3,5 milionu tureckých přistěhovalců, a má tak zároveň značné zastoupení tureckých voličů.⁴ AKP díky tomu získává většinu registrovaných hlasů od sociálně konzervativních tureckých volebních obvodů, kde zároveň sídlí i turečtí ultranacionalisté. Strana pro mnohé přistěhovalce žijící v diaspoře tak představuje něco, co jim německá společnost zkrátka nabídnout nemůže – pocit moci tam, kde se předtím mohli cítit bezmocní. Zároveň tím však více narůstá možný dezintegrační efekt.⁵ Dle dřívějších upozornění, a to již v roce 2004,⁶ Šedí vlci vytvářejí podporou nacionalismu s pravicově

¹ CONNOR, Richard. German lawmakers urge ban on extreme-right Turkish Gray Wolves. *DW news* [online]. 2020 [cit.28-09-2022]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/german-lawmakers-urge-ban-on-extreme-right-turkish-gray-wolves/a-55528032>.

² „Grey Wolves must be banned“. *ANF NEWS* [online]. 2021 Dostupné z: <https://anfenglish.com/rojava-syria/grey-wolves-must-be-banned-55135>.

³ KERN, Soeren. Grey Wolves: Germany's Largest Right-Wing Extremist Group is Turkish, not German. *Helleniscope* [online]. 2021 [cit.30-09-2022]. Dostupné z: <https://www.helleniscope.com/2021/06/22/grey-wolves-germanys-largest-right-wing-extremist-group-is-turkish-not-german/>.

WESSEL, Barbara. Opinion: EU must react to pressure from Turkey. *DW news* [online]. 2019 [cit.30-09-2022]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/opinion-eu-must-react-to-pressure-from-turkey/a-50440355>.

⁴ 'German-Turkish community still threatened by racism, discrimination'. *Daily Sabah* [online]. 2022 [cit.30-09-2022]. Dostupné z: <https://www.dailysabah.com/politics/eu-affairs/german-turkish-community-still-threatened-by-racism-discrimination>.

⁵ The AKP's influence in Germany. Learn German DW news [online]. – [cit.01-10-2022]. Dostupné z: <https://learngerman.dw.com/en/germany-and-the-long-arm-of-turkeys-akp/a-43846127#>.

ADAR, Sinem. Rethinking Political Attitudes of Migrants from Turkey and Their Germany-Born Children. *SWP* [online]. 2019 [cit.01-10-2022]. Dostupné z: <https://www.swp-berlin.org/publikation/rethinking-political-attitudes-of-migrants-from-turkey-and-their-germany-born-children>.

⁶ Upozornění vydal Úřad pro ochranu ústavy Severního Porýní-Vestfálska. KERN, Soeren. Grey Wolves: Germany's Largest Right-Wing Extremist Group is Turkish, not German. *Helleniscope* [online]. 2021 [cit.30-09-2022]. Dostupné z: <https://www.helleniscope.com/2021/06/22/grey-wolves-germanys-largest-right-wing-extremist-group-is-turkish-not-german/>.

extremistickými vlivy možnou překážku integrace obyvatelstva tureckého původu do evropské společnosti, čímž tak dlouhodobě přispívají ke vzniku paralelní společnosti v Evropě.¹ Opatření jako zákaz symbolů, pro které se rozhodlo Rakousko, či úplný zákaz organizace po vzoru Francie, představují důležité kroky, které signalizují, že demokratická společnost odmítá a zároveň bojuje proti všem formám pravicového extremismu. Otázkou však je, zda takové zákazy ještě více neradikalizují vykořeněnou tureckou mládež, která je ve svém adoptivním domově stále považována za cizí "neevropskou" i po mnoho generací.²

Alparslan Türkeş na výročí Valné hromady Německo-turecké federace ADÜTDF v roce 1995 vytvořil termín „evropský turkismus“³ jako souhrnný termín pro nacionalistickou identitu příznivců Turecka mimo turecké hranice, kteří, ačkoliv žijí v Evropě, by měli nadále pokračovat v šíření své turecké nacionalistické identity,⁴ a právě v otázce nacionalistické identity je tak důležité pohlédnout na přitažlivost Šedých vlků pro mnoho tureckých migrantů. Komunity turecké diaspory mají celosvětově tendenci lpět na idealizovaných stereotypch své domoviny, které jim dávají určitý pocit sebe sama, zatímco stojí na pomezí nelehké asimilace s evropskou společností a udržení si statutu nositele tureckého dědictví. Šedí vlci potom nabízí druh nacionalismu, který ztělesňuje pozitivní identitu v době, kdy se v evropských zemích mnoho mladých lidí cizího původu stále cítí jako občané druhé kategorie, nebo v kategorii pouhých „hostujících pracovníků“.⁵ Někteří Turci tak hledají u Šedých vlků jistotu a utvrzení, neboť mohou vnímat asimilaci s evropskou společností jako rozvrat své turecké identity. Bez ohledu na přitažlivost nacionalistické identity se však drtivá většina Turků antagonistickým myšlenkám Šedých vlků vyhýbá, neboť je pro mnoho tureckých přistěhovalců v Evropě organizace synonymem skoro až mafiánského překrucování tureckého nacionalismu, pro který není v demokracii místo.⁶

TÜRKISCHER RECHTSEXTREMISMUS IN DEUTSCHLAND – DIE GRAUEN WÖLFE. American Jewish Committee Berlin Ramer Institute, 2021, s. 34, 40. Dostupné z: https://ajcgermany.org/system/files/document/AJC-Berlin_GrauenWolfe-Broschuere-RGB-A4.pdf.

¹ AL-GHAZALI, Fawzi. The Grey Wolves: Erdoğan's extremist arm in Europe. *TRENDS Research & Advisory* [online]. 2020 [cit.25-09-2022]. Dostupné z: <https://trendsresearch.org/insight/the-grey-wolves-erdogans-extremist-arm-in-europe/>.

² *TÜRKISCHER RECHTSEXTREMISMUS IN DEUTSCHLAND – DIE GRAUEN WÖLFE.* American Jewish Committee Berlin Ramer Institute, 2021, s. 37. Dostupné z: https://ajcgermany.org/system/files/document/AJC-Berlin_GrauenWolfe-Broschuere-RGB-A4.pdf.

³ Avrupa Türklüğü

⁴ Heslo „*stañ se Němcem, zůstañ Turkem!*“ používají téměř všechny turecké pravicově extremistické organizace v Německu. KERN, Soeren. Grey Wolves: Germany's Largest Right-Wing Extremist Group is Turkish, not German. *Helleniscope* [online]. 2021 [cit.30-09-2022]. Dostupné z: <https://www.helleniscope.com/2021/06/22/grey-wolves-germanys-largest-right-wing-extremist-group-is-turkish-not-german/>.

⁵ *TÜRKISCHER RECHTSEXTREMISMUS IN DEUTSCHLAND – DIE GRAUEN WÖLFE.* American Jewish Committee Berlin Ramer Institute, 2021, s. 38-39. Dostupné z: https://ajcgermany.org/system/files/document/AJC-Berlin_GrauenWolfe-Broschuere-RGB-A4.pdf.

⁶ Tamtéž, s. 30-32, 39.

Diskuze

Skutečnost, že Turecko dospívá v regionální mocnost a ztělesňuje dlouhou tradici silného národu s rozsáhlou státní mocí a značnou vojenskou silou poskytuje Šedým vlkům relativně přijatelnější ideologický vstupní bod do evropských společenských i politických systémů. Evropa si stále nechce Turecko znepřátelit, neboť sehrává důležitou roli v její stabilitě – ať už se jedná o otevření bran uprchlíkům, nebo možné omezení transportu. Expanzivní zahraniční politika prezidenta Erdoğana a vnitřní řád pod AKP spolu s MHP však nabírá na dynamice a prostřednictvím tureckých přistěhovalců, kteří zpravidla mají problémy se svou identitou, dochází ke zpolitizování a mobilizování pro turecké pravicově extremistické organizační struktury. Vytvářením paralelních společností, kde menšiny nežijí v inkluzi, však Evropa nebude schopna tyto narušitelské struktury včas odstranit, pokud bude „zavírat oči“ před tímto typem nebezpečí infiltrovaného její základní instituce.

Šedí vlci či jejich příznivci nebo přidružené skupiny byly v průběhu let zapleteny do řady násilných činů v Turecku a jinde ve světě, ale také do spousty protestních akcí po Evropě. Tyto incidenty ukazují, že nový otisk krajně pravicových ultranacionalistických postojů získal živnou půdu i v postmigrantské společnosti a spolu s tím je také odhalováno kriminální podhoubí organizace, čímž tak zároveň destruuje její proklamovaný sebeobraz jako legitimní skupiny evropské společnosti. Zda jsou konkrétně Šedí vlci považující se za „strážce tureckosti“ skutečně silnými aktéry v narušení evropského pořádku, je obtížná otázka, zejména kvůli stále značné absenci informací a nejednoznačné povaze mnohých, ať už násilných, či nenásilných skutků. Šedí vlci nejsou transparentní organizací, naopak jsou často schovaní pod jinými názvy, pod přidruženými organizacemi či vystupující zcela individuálně a zpravidla anonymně. A přestože neexistuje žádná snadno identifikovatelná struktura vedení Šedých vlků, zdají se být jejich činnosti často koordinované a rozhodně je na místě označit je za významný subjekt zabývající se porušováním demokratické svobody.

O Šedých vlcích dosud neproběhla žádná široká politická ani společenská diskuse, ať už na jejich domácí půdě, či v Evropě. Přesto je debata předně o rostoucím vlivu turecké vlády pod vedením Erdoğana v Evropě, a zejména pak v Německu, nezbytná. V boji proti pravicovému extremismu neexistují snadná řešení, měly by však být vyvinuty a implementovány různé soubory dlouhodobých strategií, které budou vlivu ultranacionalismu Šedých vlků v Evropě čelit. Ti, kteří považují zákaz organizace za neproveditelný, musí zkrátka hledat jiná řešení. Vliv Šedých vlků lze trvale potlačit pouze v souvislosti s rozšířením preventivních opatření. Je důležité také vést debatu o pravicovém extremismu, islamismu a rasismu v komunitách tureckých přistěhovalců v Evropě. V neposlední řadě musí strany, ať už v lokální, státní či federální politice zajistit, aby se prostřednictvím jejich struktur neaktivovali žádní Šedí vlci ani lidé z jejich prostředí. Ve vzdělávacím sektoru a v práci s tureckou mládeží v Evropě je třeba rovněž poskytnout základní znalosti o historii, ideologii a politické praxi Šedých vlků.

Tvrzení, že Šedí vlci představují bezprostřední hrozbu pro bezpečnost Evropy, je možná přehnané, ovšem aktivity Šedých vlků sestávající z odporu k demokracii, netolerance a násilí jednoznačně podkopávají hodnoty pluralitní a demokratické společnosti, což představuje ústřední bod jakéhokoli vnímaného bezpečnostního rizika. Dosavadní pokrčení ramen nad tímto fenoménem je ohrožením zejména pro

Kurdy, levicově orientované, Armény a Židy, zkrátka všechny „nepřátele tureckosti“, kteří jsou terčem ultranacionalistické ideologie Šedých vlků v Turecku i v Evropě.

Literatura a zdroje

- "Grey Wolves must be banned". *ANF NEWS* [online]. 2021 Dostupné z: <https://anfenglish.com/rojjava-syria/grey-wolves-must-be-banned-55135>.
- 3000 Grey wolves in Ukraine. *Voltaire network* [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.voltairenet.org/article216682.html>.
- 4 Turkish bus drivers fired over gray wolf sign in Vienna. *Daily Sabah* [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.dailysabah.com/politics/2020/01/31/4-turkish-bus-drivers-fired-over-gray-wolf-sign-in-vienna>.
- ADAR, Sinem. Rethinking Political Attitudes of Migrants from Turkey and Their Germany-Born Children. *SWP* [online]. 2019 Dostupné z: <https://www.swp-berlin.org/publikation/rethinking-political-attitudes-of-migrants-from-turkey-and-their-germany-born-children>.
- AKMAN, Ozkan. BAŞBUG ALPARSLAN TURKES AND THE NATIONALIST MOVEMENT PARTY. *Social, Political, Economic and Other Developments Occurred in Turkey between the Years of 1980-2000*. ISRES Publishing, 2019.
- AL-GHAZALI, Fawzi. The Grey Wolves: Erdoğan's extremist arm in Europe. *TRENDS Research & Advisory* [online]. 2020. Dostupné z: <https://trendsresearch.org/insight/the-grey-wolves-erdogans-extremist-arm-in-europe/>.
- BAYRAKTAR, Hattice. The anti-Jewish pogrom in Eastern Thrace in 1934: new evidence for the responsibility of the Turkish government. *Patterns of Prejudice*. Volume 40, 2006. DOI: <https://doi.org/10.1080/00313220600634238>.
- BOZAY, Kemal; MANGITAY, Orhan. "Ich bin stolz, Türke zu sein!" Graue Wölfe und türkischer (Rechts)Nationalismus in Deutschland. *Mobile Beratung – NRW* [online]. Wuppertaler Initiative für Demokratie und Toleranz e.V. Sebastian Goecke: Wuppertal, 2016. Dostupné z: <https://www.mobile-beratung-nrw.de/fileadmin/content/news/02-Brosch%C3%BCre%20%20Graue%20W%C3%B6lfe%20und%20t%C3%BCrkischer%20%28Rechts-%29Nationalismus%20in%20Deutschland.pdf>
- BOZAY, Kemal. Graue Wölfe – die größte rechtsextreme Organisation in Deutschland. *BPB* [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.bpb.de/themen/rechtsextremismus/dossier-rechtsextremismus/260333/graue-woelfe-die-groesste-rechtsextreme-organisation-in-deutschland/>.
- BOZKURT, Abdullah. Jihadist who killed Russian pilot revealed he was serving the Turkish state. *Nordic Monitor* [online]. 2021. Dostupné z: <https://nordicmonitor.com/2021/06/in-leaked-audio-the-killer-of-russian-pilot-admits-he-served-for-the-turkish-state-and-protected/>.
- Syrian Turkmen Groups in Latakia: An Overview. *Bellingcat* [online]. 2019. Dostupné z: <https://www.bellingcat.com/news/mena/2019/02/07/syrian-turkmen-groups-in-latakia-an-overview/>.

- CONNOR, Richard. German lawmakers urge ban on extreme-right Turkish Gray Wolves. *DW news* [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/german-lawmakers-urge-ban-on-extreme-right-turkish-gray-wolves/a-55528032>.
- Česká televize [online]. 2018. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2479006-osmanska-rise-se-vraci-pro-soucasne-turecko-se-stala-vzorem-zeme-peclive-pracuje-na>.
- Enlightenment and Extremism Research Unit. The Grey Wolves conquering Europe. *MENA-STUDIES*. [online]. 2020. Dostupné z: <https://mena-studies.org/the-grey-wolves-conquering-europe/>.
- ERSOZUGLU, Eren. Grey Wolves: Turkey's Shadow Network Facing Backlash in Europe. *Grey dynamics* [online]. 2021. Dostupné z: <https://greynamics.com/grey-wolves-turkeys-shadow-network-facing-backlash-in-europe/>.
- EVN report* [online]. 2021. Dostupné z: <https://evnreport.com/magazine-issues/from-a-fateful-revolution-to-the-dream-of-pan-turkism-causes-of-the-armenian-genocide-2/>.
- 'German-Turkish community still threatened by racism, discrimination'. *Daily Sabah* [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.dailysabah.com/politics/eu-affairs/german-turkish-community-still-threatened-by-racism-discrimination>.
- GINGERAS, Ryan. *Heroin, Organized Crime, and the Making of Modern Turkey*. Oxford: Oxford University Press, 2014. (e-book)
- Grey wolves. *Counter extremism project* [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.counterextremism.com/threat/grey-wolves>.
- Grey wolves. *Global security* [online]. 2020-2022. Dostupné z: <https://www.globalsecurity.org/military/world/para/grey-wolves.htm>.
- Grey Wolves: Far-right group to be banned in France. *BBC News* [online]. <https://www.bbc.com/news/world-europe-54787028>.
- Church officials in eastern Turkey granted police protection over murder threat. *SCF* [online]. 2022. Dostupné z: <https://stockholmcf.org/church-officials-in-eastern-turkey-granted-police-protection-over-murder-threat/>
- Inclusion of Grey Wolves on EU terrorist list. *European Parliament* [online]. 2020. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2020-006101_EN.html.
- JENKINS, Gareth. *Political Islam in Turkey: Running West, Heading East?* Palgrave Macmillan, 2008.
- KERN, Soeren. Grey Wolves: Germany's Largest Right-Wing Extremist Group is Turkish, not German. *Helleniscope* [online]. 2021. Dostupné z: <https://www.helleniscope.com/2021/06/22/grey-wolves-germanys-largest-right-wing-extremist-group-is-turkish-not-german/>.
- KIYAGAN, Askin. Austria: Ban on Turkish nationalist salute in practice. *Anadolu Agency* [online]. 2019. Dostupné z: <https://www.aa.com.tr/en/europe/austria-ban-on-turkish-nationalist-salute-in-practice/1406731>.
- KROPÁČEK, Luboš. Turecko uprostřed horkého léta. *Katolický deník* [online]. 2016. Dostupné z: <https://www.katyd.cz/clanky/turecko-uprostred-horkeho-leta.html>.

- LO MASCOLO, Gionathan. Turkish extremist group Grey Wolves finds a favourable climate in Germany. *Open democracy* [online]. 2021. Dostupné z: <https://www.opendemocracy.net/en/countering-radical-right/turkish-extremist-group-grey-wolves-finds-a-favourable-climate-in-germany/>.
- MOTION FOR A RESOLUTION on the classification of the Grey Wolves as a group involved in terrorist acts and subject to restrictive measures. *European Parliament* [online]. 2020. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-9-2020-0374_EN.html.
- No: 276, 4 November 2020, Press Release Regarding the French Council of Ministers' Decision on the dissolution of the "Grey Wolves" Movement. *Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Türkiye* [online]. 2020. Dostupné z: https://www.mfa.gov.tr/no_-276_-bozkurtlar-hareketinin-kapatilmasina-iliskin-bakanlar-kurulu-karari-hk.en.mfa.
- OKTAY, Sibel. *Turkey's Phantom Coalition: The AKP-MHP Partnership and Turkish Foreign Policy*. University of Illinois at Springfield, 2020. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/345687445_Turkey's_Phantom_Coalition_The_AKP-MHP_Partnership_and_Turkish_Foreign_Policy.
- PASQUET, Yannick. Turkey coup tensions spill onto German streets. *Yahoo news* [online]. 2016. Dostupné z: <https://news.yahoo.com/turkey-coup-tensions-spill-onto-german-streets-002155657>.
- Police investigate images of journalist's alleged killer. *The Guardian* [online]. 2007. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2007/feb/02/turkey.media>.
- RAMMERSTORFER, Thomas. *Graue Wölfe: Türkische Rechtsextreme und ihr Einfluss in Deutschland und Österreich*. LIT Verlag Münster, 2018.
- SAHINKAYA, Ezel. Shadowy Turkish Ultra-Nationalist Group Under Scrutiny in Europe. *VOA – Voice of America* [online]. 2020. Dostupné z: https://www.voanews.com/a/extremism-watch_shadowy-turkish-ultra-nationalist-group-under-scrutiny-europe/6199344.html.
- SENDKER, Marion. Germany's mission to muzzle the Grey Wolves. *Qantara.de* [online]. 2020. Dostupné z: <https://en.qantara.de/content/turkish-ultranationalist-right-wing-extremists-germanys-mission-to-muzzle-the-grey-wolves?nopaging=1>
- SHEIKHO, Qusay. Grey wolves show the danger Turkish groups pose in Europe. *Ahval news* [online]. 2020. Dostupné z: <https://ahvalnews.com/turkey-europe/grey-wolves-show-danger-turkish-groups-pose-europe>.
- SCHMIDT, Till. Die zweitgrößte rechtsextreme Bewegung in Deutschland: Die Grauen Wölfe. *Zentrum liberale moderne* [online]. 2021. Dostupné z: <https://libmod.de/groesste-rechtsextreme-bewegung-deutschlands-graue-woelfe-schmidt/>.
- SMITH, A. and A. Alterthum. *Memri* [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.memri.org/reports/turkeys-grey-wolves-organization-%e2%80%93-arm-president-erdo%c4%9fans-governing-coalition-%e2%80%93-fights-syria>.
- STODDARD, T. Lothrop. Pan-turanism. *The American Political Science Review*. Vol. 11, No. 1, pp. 12-23. DOI: doi.org/10.2307/1944138.

- Swedish minister 'had dinner with Turkish fascists'. *The Local* [online]. 2016. Dostupné z: <https://www.thelocal.se/20160416/swedish-minister-photographed-with-turkish-fascists/>.
- The AKP's influence in Germany. Learn German DW news [online]. - Dostupné z: <https://learngerman.dw.com/en/germany-and-the-long-arm-of-turkeys-akp/a-43846127#>.
- Turkey's nationalist 'Gray Wolves' enter Syrian fray. *Al-Monitor* [online]. 2016. Dostupné z: <https://www.al-monitor.com/originals/2016/02/turkey-syria-grey-wolves-emerge-as-jihadists.html>.
- Turkish Nationalistic „Grey Wolves“ Attack Women in Austria. *MENA Research center* [online]. 2020. Dostupné z: <https://mena-studies.org/turkish-nationalistic-grey-wolves-attack-women-in-austria/>.
- TÜRKISCHER RECHTSEXTREMISMUS IN DEUTSCHLAND – DIE GRAUEN WÖLFE*. American Jewish Committee Berlin Ramer Institute, 2021. Dostupné z: https://ajcgermany.org/system/files/document/AJC-Berlin_GrauenWolfe-Broschuere-RGB-A4.pdf.
- Verfassungsschutzbericht 2021*. Berlin: Bundesamt für Verfassungsschutz, 2021. ISSN 0177 0357. Dostupné také z: www.verfassungsschutz.de.
- Were the Grey Wolves behind the Erawan bombing? *Bangkok post* [online]. 2021. Dostupné z: <https://www.bangkokpost.com/opinion/opinion/680872/were-the-grey-wolves-behind-the-erawan-bombing>.
- WESSEL, Barbara. Opinion: EU must react to pressure from Turkey. *DW news* [online]. 2019. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/opinion-eu-must-react-to-pressure-from-turkey/a-50440355>.
- Who Are the Extremist 'Grey Wolves'? *EURASIA* [online]. 2021. Dostupné z: <https://eurasia.ro/2021/12/01/who-are-the-extremist-grey-wolves/>.
- Why did Erdogan's "Grey Wolves" come to fight in Ukraine. *OOPS Top* [online]. 2022. Dostupné z: <https://oopstop.com/why-did-erdogans-grey-wolves-come-to-fight-in-ukraine/>.
- Will the grey wolves-Erdogan's long arm in the world – end up on EU and US terrorist list? *Times of India* [online]. 2021. Dostupné z: <https://timesofindia.indiatimes.com/world/middle-east/will-the-grey-wolves-erdogans-long-arm-in-the-world-end-up-on-eu-and-us-terrorist-list/articleshow/86357785.cms>.

Mgr. Natálie Čermáková (*1993)

A relatively beginning teacher of the Police Academy who is involved in teaching and publishing of Sociology, Extremism and Radicalism and dedicates to Middle Eastern studies with knowledge of Arabic and the basics of the Turkish with ambition to expand her education and obtain the title of Doctor of Philosophy. Besides she is the head of the office of the Dean of the Faculty of Security Management where she manages the administration of the faculty to the extent defined by legal regulations.

